

Felicita Vos reikte op 18 april 2014 bij de presentatie van haar roman 'Duivelsklauw' in de Arnhemse boekhandel *Hijman Ongerijmd* het eerste exemplaar uit aan schrijfster en voormalig Europarlementariër Els de Groen.

Met Duivelsklauw heeft Felicita Vos een magistrale familieroman geschreven.

Je moet je eerst even inleven in alle personages, maar al gauw sleept het boek je mee door zijn spannende opbouw, zijn geraffineerde compositie.

Niet alleen de hoofdpersoon, Gina, moet een puzzel leggen om het verleden van haar familie te doorgronden, de lezer moet dat ook. Letterlijk stukje bij beetje krijg je zicht op wat er gebeurd is.

Als ik het boek kort zou moeten typeren, zou ik het allereerst een warm boek willen noemen.

In hun worsteling met keuzes, zijn de hoofdpersonen herkenbaar en invoelbaar. Geen helden, geen rotzakken, maar die ingewikkelde mix waaruit veel mensen bestaan.

In dit boek is die mix nog extra ingewikkeld doordat de hoofdpersonen kinderen van twee culturen zijn: Roma en niet-Roma, Sinti en niet-Sinti, zigeuners en burgers.

Vooraf in het personage van Heina Brandt komt die verscheurdheid tot uiting. Hij is de zoon van Hendrik Brandt, wiens zwarte ziel, wiens duivelsklauw de kinderen onheil zal brengen.

Daarmee gaat Duivelsklauw over een heel actueel thema: de multiculturele samenleving met haar kinderen uit twee culturen. Of die samenleving gelukt is, is totaal irrelevant. Ze is een feit; we moeten er iets van maken.

Van de Roma en Sinti cultuur weten we hoegenaamd niets. De verdienste van Felicita's boek is dat het op een terloopse wijze veel informatie aandraagt over het eigene van een niet alleen onbekende maar ook miskende en vertekende cultuur: over o.a. de omgang met de dood, de zielen van overledenen, rituelen rond geboorte en huwelijk, reinheidsprincipes.

Ook staan er prachtige Roma zegswijzen in: je kunt niet met je kont op twee paarden zitten of rechtdoor gaan als de weg slingert.

De kennis van burgers of niet-Roma blijft nogal eens steken in stereotypen en clichés over blote voeten en kampvuren, geheimzinnige romantiek. Non-kennis en onzin die mede verantwoordelijk is voor discriminatie en erger, veel erger.

Voor mij was er veel herkenning tijdens het lezen van het boek:

Het omgekeerde racisme, de reinheidswetten, de rol van de vloek en de spontaniteit in twee richtingen, de kloof tussen traditioneel en modern levende Roma.

Duivelsklauw is behalve een warm, ook een heel eerlijk boek!

Er is me wel eens gezegd dat juist Roma met gemengd bloed het moeilijk hebben. Maar gemengd, wat is dat? Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat we allen gemengd zijn en dat raszuiverheid een illusie, zo geen verzinsel is.

Volgens mij gaat het niet zozeer om wie we zijn, 20%, 50% tot 100% Roma of burgers, maar om hoe we identiteit individueel ervaren, koesteren en bewaren. Ook dat is een puzzel en iedere mens heeft het recht die op zijn eigen wijze te leggen. Gina, de ik-figuur, doet dat.

Is Gina Felicita? Op z'n minst een beetje. Voor mij blijkt dat uit veel meer dan uit de foto van haar grootmoeder op het boekomslag. Schrijvers kunnen zich verstoppen, maar nooit helemaal!

Proficiat, Felicita! Ik weet zeker dat anderen je boek met evenveel plezier zullen lezen!